

жається до другого типу, то означена структура потребує негайних перетворень у напрямку розвитку та збалансованості його елементів.

**Графоаналітична модель високого рівня
професійного самовдосконалення особистості**

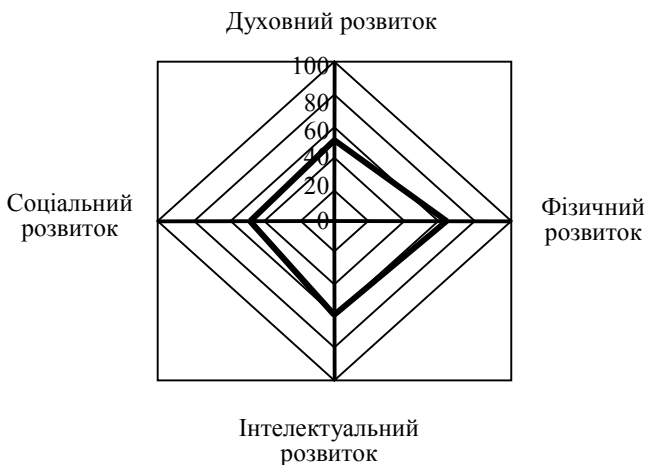

Рис. 1. Графоаналітична модель потенціалу професійного самовдосконалення старшокласників (високий рівень)

Висвітлений нами метод аналізу потенціалу професійного самовизначення особистості дає можливість прослідкувати за ефективністю навчально-виховної роботи та проектуванням необхідних профорієнтаційних заходів індивідуального, групового, або ж колективного характеру для підвищення готовності учнівської молоді до професійного самовизначення.

М. Г. Мельничук, здобувач кафедри
обліку базової підготовки

**ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»**

Враховуючи потребу в частковій перебудові послуг освіти в Україні до вимог європейської освіти, пропонується переглянути деякі питання щодо дисципліни «Бухгалтерський облік», а саме:

- Як повинна називатись дисципліна?
- Що повинен знати студент до вивчення дисципліни?
- Коли необхідно викладати дисципліну?

Історично з радянських часів майже скрізь навчальна дисципліна називається «Бухгалтерський облік». Проте слід врахувати кілька аспектів сьогодення і на перспективу.

1. Як правило, при прийнятті на роботу на посади менеджерів перевагу віддають тим претендентам, що можуть вільно «читати» баланс та звітність підприємства, аналізувати дані та надавати проекти управлінських рішень керівництву щодо поліпшення фінансово-господарської діяльності.

2. Після опанування дисципліни «Бухгалтерський облік» студенти вивчають «Аналіз господарської діяльності», потім «Аудит». А з чого починається вивчення аналізу та аудиту? Із звітних даних підприємства. А тепер пригадаємо, скільки аудиторного часу в дисципліні «Бухгалтерський облік» для економістів припадає на вивчення звітності: лекції — 2 години, практичні — 2. Цього недостатньо щоб підготувати студента для вивчення аналізу та аудиту.

3. Не лише випускники вищих закладів освіти за спеціальністю «Облік і аудит» здають іспит в Аудиторській палаті України на отримання сертифіката аудитора. Їх орієнтовно половина (за даними різних років та різних регіонів України). Виходить, що друга половина — це економісти інших спеціальностей та правознавці, які повинні належно знати звітність, як і перша половина.

Отже, будь-який бакалавр, спеціаліст або магістр з економіки повинен опанувати звітність підприємства та вільно «читати»: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, податкову звітність, статистичну та спеціальну (залежно від спеціальності, яку отримав) тощо.

Виходячи з наведеного вище пропонуємо навчальну дисципліну розширити, доповнивши її навчальним блоком «Звітність» і, відповідно, назвати **«Бухгалтерський облік та звітність»**.

«Бухгалтерський облік та звітність» є першою дисципліною, з якої починається вивчення студентами облікових, аналітичних та аудиторських дисциплін залежно від обраної спеціальності. Потім студенти можуть також вивчати: «Облік міжнародних операцій», «Облік у зарубіжних країнах», «Міжнародний аудит» тощо.

Виходячи з цього, студенти повинні вже володіти певними знаннями, термінами, категоріями (такими, як амортизація, власний капітал, податки, фінансові інвестиції тощо) з навчальних дисциплін, які нададуть йому можливість повністю опанувати бухгалтерський облік та звітність.

Слід також пам'ятати, що паралельно з бухгалтерським обліком та звітністю студенти вивчатимуть також інші дисципліни, які певним чином сприятимуть досягненню основної мети — створення умов для підготовки високваліфікованого бакалавра, конкурентного на ринку праці й не лише в Україні.

Виходячи з наведеного дисципліну «Бухгалтерський облік та звітність» доцільно викладати починаючи з п'ятого семестру, саме тоді студенти «готові» для отримання знань.

І. Б. Міщенко, асистент Київської медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика

РЕАЛІЗАЦІЯ РЕФЛЕКСИВНО-СИТУАЦІЙНОГО ПРИНЦИПУ В УМОВАХ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Рефлексивно-ситуаційний принцип можна розглядати як процес рефлексивного управління діяльністю студентів, які стають активними суб'єктами своєї діяльності. Реалізація цього принципу в психолого-педагогічній підготовці може бути тим механізмом, який забезпечить максимальний розвиток усіх взаємопов'язаних компонентів психолого-педагогічної компетентності.

Нагадаємо, що при дослідженні педагогічної діяльності як безперервного процесу розв'язування педагогічних завдань застосовують такі види аналізу: соціально-педагогічний, психолого-педагогічний, конкретно-методичний тощо. Проте саме психолого-педагогічний аналіз, «спрямований на визначення її структурних компонентів, розкриття тих особистісних чинників і внутрішніх механізмів, без яких здійснення педагогом своїх громадянських і професійних функцій, є неможливим».

Отже, ми вважаємо, що рефлексивно-ситуаційний принцип надасть можливості вивчити і проаналізувати, описати і змодельовувати різні аспекти професійних ситуацій, розкрити особисті стратегії мислення і поведінки, здійснити їх корекцію в умовах індивідуальної роботи. Специфіка професійної діяльності викладача економіки полягає в тому, що він повинен максимально уявляти змістовість проблем, з якими можуть стикатися учні в реальному економічному середовищі, а не тільки мати уявлення про цілі й зміст економічної шкільної освіти, а це неможливо без розвитку у нього високого рівня психолого-педагогічної компетентності. Якщо учні повинні розуміти і оцінювати значну за обсягом соціально-економічну інформацію, приймати адекватні рішення в